

LITERATURA INFANTIL

OBJECTIUS

1. Saber emmarcar la utilització de la literatura infantil en el context de l'educació literària a l'escola.
2. Conèixer els models de narració literària adreçats als infants en la nostra societat
3. Conèixer els models poètics a l'abast dels infants, especialment per mitjà de la literatura de tradició oral.
4. Adquirir criteris de valoració i selecció de textos literaris per a infants.
5. Conèixer i saber utilitzar les fonts bibliogràfiques del llibre infantil i familiaritzar-se amb la producció actual i amb els reculls folklòrics.
6. Aprendre a preparar activitats escolars que familiaritzin amb la literatura i propiciïn aquest tipus de lectura.
7. Conèixer les principals convencions sobre organització i utilització de la biblioteca escolar.

CONTINGUTS

1. Objectius de l'educació literària a l'escola. Desenvolupament de les competències lectores implicades en el "saber llegir" literari.
2. Les arrels mítiques de la literatura i la construcció de l'imaginari col·lectiu. Tipologia dels models narratius i poètics de la literatura infantil.
  - 2.1. Els models narratius:
El desenvolupament dels models narratius en els llibres per a les primeres edats.
La narració de tradició oral: la literatura èpica i els contes populars.
Narracions clàssiques i panorama actual de la literatura infantil.
La narració i la imatge: el conte il·lustrat i els mitjans audiovisuals.
  - 2.2. Els models poètics i didàctics de la literatura folklòrica.
3. La literatura infantil a l'escola.
  - 3.1. Criteris de valoració i selecció de les obres
  - 3.2. La biblioteca escolar.
  - 3.3. La planificació d'activitats de familiarització i lectura literària.

METODOLOGIA

L'adquisició d'aquests continguts es farà a partir de:

1. Les explicacions i observacions de materials fetes a classe i en les visites programades
2. La lectura d'una selecció de llibres de literatura infantil i juvenil i d'un dossier d'articles
3. La realització d'una fitxa individual de valoració i la confecció, en grup, d'una guia de lectura

AVALUACIÓ

L'avaluació es farà a partir dels treballs individual i de grup, dels exercicis fets a classe i d'una prova individual sobre el programa.

BIBLIOGRAFIA

ESTUDIS HISTÒRICS:

- ESCARPIT, D. (1986): *La literatura infantil y juvenil en Europa: panorama històric*, México, Fondo de Cultura Económico
- HURLIMANN, B.: (1959) *Tres siglos de literatura infantil europea*, Barcelona, Juventud, 1968. Té annexos sobre la producció en les quatre llengües de l'Estat, el català és obra de Teresa Rovira.

- ROVIRA, T. "La literatura infantil i juvenil" dins Riquer, Comas, Molas *Història de la literatura catalana*, Barcelona, Ariel, vol. 11, pàg. 421-471
- NOBILE, A. (1992): *Literatura infantil y juvenil*, Madrid, Morata. Té un capítol dedicat a la producció a tot l'Estat espanyol des de la guerra fet per Teresa Colomer.
- GARCIA PADRINO, F. (1992): *Libros y literatura para niños en la España contemporánea*, Salamanca, FGSR
- LANUZA, E. de; F. PEREZ MORAGON (1982): "La literatura infantil al País Valencià (1970-1982)" a *L'Espill*, 16
- LARREULA, E. (1985): *Les revistes infantils catalanes de 1939 ençà*, Barcelona, Ed. 62
- CALLEJA, S.; X. MONASTERIO (1988): *La literatura infantil vasca: estudio histórico de los libros infantiles en euskara*, Bilbao, Mensajero
- FERNANDEZ PAZ, A. (1990): *Os libros infantis galegos*, Santiago, Xunta de Galicia

ESTUDIS SOBRE LITERATURA DE TRADICIÓ ORAL:

- BETTELHEIM, B. (1978): *Psicoanálisis de los cuentos de hadas*, Madrid, Crítica-Grijalbo
- JANER MANILA, G. (1982): *Cultura popular i ecologia del llenguatge*, Barcelona, CEAC
- PELEGRIN, A. (1982): *La aventura de oír. Cuentos y memorias de tradición oral*, Madrid, Círculo de Lectores
- (1984): *Cada cual atiende su juego. De tradición oral y literatura*, Madrid, Círculo de Lectores
- PROPP, V. (1974): *Las raíces históricas del cuento*, Madrid, Fundamentos

RECALLS I ANTOLOGIES

- ALCOVER, A.M. (1975): *Aplec des rondalles mallorquines d'en Jordi des Recó*, Palma de Mallorca, Ed. Moll, 24 vol.
- AMADES, J. (1974): *Folklore de Catalunya*, Barcelona, Selecta, vol. I *Rondallística*, (1974) vol. II *Cançoners*
- AMADES, J. (1981): *Les millors rondalles populars catalanes*. Barcelona, Selecta
- ANDERSEN, H.Ch. *Rondalles*, Barcelona, Joventut
- BRAVO VILLASANTE, C. (1986): *Una, dola, tela, catola. El libro del folklore infantil*, Valladolid, Miñón
- COCA BAMBA *Contes per a tot l'any Rosa Sensat*
- *Ai, quin riure!. Recull de contes humorístics*, Barcelona, Graó
- Cuentos de las mil y una noches*, (1980): Madrid, Crítica
- DURAN, T.; N. VENTURA (1979): *Setzevoltes*, Barcelona, Guix nº19
- GRIMM, J. y W. (1985-86): *Cuentos de niños y del hogar I, II, III*, Madrid, Anaya
- *Rondalles*, Barcelona, Joventut
- RODRIGUEZ ALMODOVAR, A. (1983): *Cuentos al amor de la lumbre*, Madrid, Anaya
- ROS, R. (1990): *Qui riu bé, riuà darrer. Cantarelles catalanes d'humor*. Barcelona, Pirene
- SORIANO, M. (1975): *Los cuentos de Perrault*, Buenos Aires, Siglo XXI
- VALOR, E. (1980): *Obra literària completa* València, Ed. Gorg

SELECCIONS DE LLIBRES:

- Bibliografia bàsica per a biblioteques públiques*, Barcelona, Departament de Cultura i Generalitat de Catalunya, 1987
- Seminari de bibliografia infantil i juvenil de "Rosa Sensat" *Quins llibres han de llegir els nens* 1981, Nadal 81-Sant Jordi 85, Nadal 85-Sant Jordi 89. Ofereix una selecció cada Nadal i Sant Jordi que després és recollida en la publicació dels annexos. També publica una tria anual de títols. També hi ha disquet informàtic.

EDUCACIÓ I LITERATURA INFANTIL

- Ajudar a llegir*, (1992) Barcanova-UAB
- BESORA, R.; FLUVIA, M. (1986): *Del plaer de llegir al joc d'escriure* Vic, EUMO
- BRYAN, S.C. (1963): *Com explicar contes* Barcelona, Nova Terra

- CELA, J.; FLUVIA, M. (1988): *Llibres d'Aliorna: suggeriments per a una lectura creadora*. Barcelona, Aliorna
- CASAS, L.; CENTELLAS, J. (1988): *Jo llegeixo: una experiència de biblioteca d'aula a cicle Mitjà*. Barcelona, Pirene
- PARMEGIANI, C.A. (1985): *Libros y bibliotecas para niños*, Madrid, Fundación Germán Sánchez Ruipérez
- PATTE, G. (1987): *Dejádles leer! Los niños y las bibliotecas*, Barcelona, Pirene

ORGANITZACIÓ DE LA BIBLIOTECA

- CARRERAS, C.; C. MARTINEZ i T. ROVIRA (1980): *Organització d'una biblioteca escolar, popular o infantil*, Barcelona, Ed. 62/Rosa Sensat
- VENTURA, N. (1982): *Guía práctica para bibliotecas infantiles y escolares*, Barcelona, Laia

REVISTES:

- CLIJ cuadernos de literatura infantil i juvenil*, Barcelona, Fontalba, mensual des de 1988
- Faristol. Consell català del llibre per a infants (IBBY/OEPLI)*, Barcelona, bianual des de 1985
- Full informatiu de "L'Amic de Paper"*, Servei de Biblioteques Escolars
- Diversos números monogràfics de *Guix i Perspectiva escolar*.

BIBLIOTEQUES AMB FONTS ESPECIALITZAT EN LLIBRE INFANTIL:

"Biblioteca d'aplicació" a la Biblioteca de la Facultat d'Educació UAB

A la Biblioteca Infantil "Santa Creu" hi ha un centre de documentació amb una col·lecció històrica de llibres infantils, dossiers de premsa, monografies i revistes especialitzades, etc.
Biblioteca Infantil "Santa Creu" c/Hospital 56 08001 Barcelona

A la biblioteca de l'Associació de Mestres "Rosa Sensat" s'hi troba un nombre important de revistes especialitzades, espanyoles i estrangeres.
Biblioteca de l'Associació de mestres "Rosa Sensat" c/Còrsega 271, 08008 Barcelona

També pot consultar-se un bon fons a la biblioteca del centre de documentació "Artur Martorell", de l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona, Plaça Espanya 5, 08038 Barcelona

ALTRES INSTITUCIONS

Servei de Biblioteques escolars "L'Amic de paper", Muntaner 60, 4t 4ª, 08011 Barcelona.
Informació: 4539615